

RIIGIKOHUS
TSIVIILKOLLEEGIUM
KOHTUMÄÄRUS

Kohtuasja number	3-2-1-174-11
Määruse kuupäev	Tartu, 14. veebruar 2012. a
Kohtukoosseis	Eesistuja Villu Kõve, liikmed Ants Kull ja Jaak Luik
Kohtuasi	Korteriühistu LÄÄNE 3 hagi Ilme Veschioja vastu võla väljamõistmiseks
Vaidlustatud kohtulahend	Tartu Ringkonnakohtu 30. augusti 2011. a määrus tsiivilasjas nr 2-10-25897
Kaebuse esitaja ja kaebuse liik	Ilme Veschioja määruskaebus
Menetlusosalised ja nende esindajad Riigikohtus	Hageja korteriühistu LÄÄNE 3 (registrikood 80019226) Kostja Ilme Veschioja (isikukood xxxxxxxxxxxx), esindaja vandeadvokaat Aivar Hint
Asja läbivaatamise kuupäev	30. jaanuar 2012. a, kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

- 1. Tühistada Tartu Ringkonnakohtu 30. augusti 2011. a määrus tsiivilasjas nr 2-10-25897.**
- 2. Saata Ilme Veschioja apellatsioonkaebus Tartu Ringkonnakohtule menetlusse võtmise otsustamiseks.**
- 3. Määruskaebus rahuldada.**
- 4. Tagastada Allan Veschiojale Ilme Veschioja määruskaebuselt 12. septembril 2011 tasutud kassatsioonikautsjon 25 (kaksikümmend viis) eurot.**

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Korteriühistu LÄÄNE 3 (hageja) esitas 1. juunil 2010 Pärnu Maakohtule maksekäsu kiirmenetluse avalduse Ilme Veschioja (kostja) vastu, milles palus välja mõista kostjalt põhivõla ja viivise. Kostja esitas makseettepanekule vastuväite, mistõttu lõpetas maakohus maksekäsu kiirmenetluse ja andis hageja nõude üle Tartu Maakohtule menetluse jätkamiseks hagimenetluses. 13. detsembri 2010. a täpsustuse kohaselt nõuab hageja kostjalt põhivõla 23 150 krooni, viivise 4051 krooni 90 senti ja põhinõudelt viivise 0,07% päevas alates 2. detsembrist 2010 kuni põhivõla tasumiseni väljamõistmist.

Hagiavalduse kohaselt on kostja hageja liige, talle kuulub elamus korteriomand ja selle reaalosana korter nr xx. Kostjal on tekkinud hageja ees majandamiskulude ning muude maksete võlgnevus. Hageja nõuab kostjalt 2007. a aprillist kuni 13. detsembrini 2010 tekkinud võla tasumist. 2007. a aprilliks oli kostja hagejale võlgu 837 krooni 10 senti. Hageja on majandamiskulud jaotanud vastavalt korteriühituseaduse (KÜS) § 15¹ lg-le 1 ja hageja põhikirja p-dele 15.1, 15.4, 15.5, 24, 27, 30, 68, 69 ja 70. Võlaõigusseaduse (VÕS) § 88 lg-te 1 ja 8 alusel on kostja tasutud maksed loetud tasutuks sissenõutavaks muutunud viivise ja seejärel põhivõla katteks. Viivist arvestatakse põhivõlalt. Hageja nõudis kostjalt viivise väljamõistmist KÜS § 7 lg 4 alusel. Kostja ei ole tõendanud viivisemäära vähendamise põhjendatust. Hageja rakendatud viivise määr tuleneb seadusest ega ole ülemäära suur, selle vähendamine on vastuolus hageja huvidega. Hageja ei nõustunud kostja taotlusega otsuse täitmise viisi ja korra kindlaksmääramiseks. Hageja oli 22. veebruaril 2011 kohtuistungil nõus ositi

tasumisega, mille puhul kostja maksab 3000 krooni kuus ja jooksvate kommunaalmaksete eest.

Kostja ei ole tõendanud oma igakuiste kulutuste suurust. Hageja vaidles vastu nõude aegumisele ning leidis, et tuleb kohaldada kümneaastast aegumise tähtaega. Kostja on arvestanud viivise vääralt, kuna ei ole arvestanud 2007. a aprilli võlgnevust.

2. Kostja vaidles hagile osaliselt vastu. Kostja vastuväidete kohaselt on kostjal majandamiskulude võlgnevus, kuid hagi alusel ei ole võimalik nõude suurust tõendada. Hageja ei ole hagi välja toonud, millest tema nõue koosneb. Kostja on keeldunud tasumast, kuna ei ole olnud nõus hageja viivise arvestusega. Kui kostja oleks arved tasunud, oleks ta kaotanud VÕS § 162 lg 3 alusel leppetrahvi vähendamise taotlemise õiguse. Hageja viidatud VÕS § 88 lg-d 8 ja 9 ei kuulu kohaldamisele viivise väljamõistmise puhul. Kostjal oli maksekorraldustest nähtuvalt tahe tasuda põhivõla eest. Kuna korteriühistu ei saa taotleda kasumit, tuleks viivist vähendada kuni VÕS §-s 113 nimetatud määraneni. Kostja esitas taotluse viivise vähendamiseks, kuna tema käitumine ei olnud süüline ning majanduslik olukord on halb.

Kostja palus kindlaks määrata kohtuotsuse täitmise kord, määrates summa tasumisele ositi 1000 krooni, st 64 eurot kuus. Kostja on töövõimetuspensionär ja saab tervislikel põhjustel töötada osalise koormusega. Kostja sissetulek on töövõimetuspension 128 eurot 45 senti kuus ja puudetoetus 33 eurot 75 senti kuus. Kostjal on olnud sissetulek kinnisvaraga tegelemisest umbes 725 eurot kuus, mille kostja on lasknud kanda oma poja Allan Veschioja kontole. Saadud tasust on kostjal kohustus tasuda iga kuu pangalaenu makseid ja osta ravimeid. Kostjaga elab koos kaks isikut, alaealisi ülalpeetavaid tal ei ole.

Kostja teatas 22. veebruari 2011. a kohtuistungil, et põhivõla osas tal vastuväiteid ei ole. 23. märtsil 2011 palus kostja kohaldada aegumist 2007. a aprilli nõudele. Kostja võttis omaks põhinõude 958 eurot 53 senti (14 997 krooni 67 senti) ja viivise 233 eurot 33 senti (3650 krooni 82 senti).

3. Tartu Maakohus rahuldab 15. juuni 2011. a otsusega hagi osaliselt ning mõistis kostjalt hageja kasuks välja põhivõla 1404 eurot 98 senti ja viivise 272 eurot 43 senti ning põhinõudelt 1404 eurot 98 senti viivise 0,07% päevas alates 14. detsembrist 2010 kuni põhinõude täitmiseni. Maakohus jättis 95% menetluskuludest kostja kanda ning 5% menetluskuludest hageja kanda ning mõistis kostjalt hageja kasuks välja menetluskuluna riigilõivu 303 eurot 57 senti.

Maakohtu otsuse kohaselt ei vaidle pooled järgmiste asjaolude üle:

kostjale kuulub korteriomand Tartus Lääne 3 ning reaalosana korter nr 38 (tl 12);

Lääne 3 elamus on loodud korteriühistu Lääne 3 (tl 17, 42-43);

hageja on esitanud kostjale arved 2007. a eest 6923 krooni 45 senti, 2008. a eest 13 277 krooni 55 senti, 2009. a eest 15 037 krooni 45 senti ja 2010. a eest 12 706 krooni 25 senti (tl 16, 44).

Nimetatud summadele lisandub viivis. Kostja on hagejale tasunud 28 750 krooni (3500 krooni+11 250 krooni+14 000 krooni).

Kostja teatas kohtuistungil, et ei vaidle põhivõlale vastu. Tegemist on asjaolu omaksvõtuga tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 231 lg 2 alusel. Maakohus luges seega tõendatuks, et hageja on arved koostanud KÜS § 13 lg 4, § 15¹ lg 1 alusel kooskõlas korteriühistu põhikirjaga ja

üldkoosoleku otsusega.

Nõude aegumise kohta 2007. a aprilli osas leidis maakohus, et hageja nõude aluseks on korteriühistuseadus, poolte vahel ei ole sõlmitud lepingut. Asjaolu, et kostja on korteriühistu liige, ei loo iseenesest tema ja korteriühistu vahele lepingulist suhet. Kostja on õigesti viidanud, et ühistu üldkoosoleku otsused kujutavad endast tehinguid, kuid kostja kohustus majandamiskulude eest tasuda ei tulene üldkoosoleku otsusest, vaid seadusest. Asjaolu, et korteriühistu põhikirjas on täpsustatud kaasomanike vahel majandamiskulude jaotamise korda, ei tekita lepingulist suhet. Seega tuleb aegumise puhul kohaldada tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 149, hageja nõue aegub kümne aastaga selle sissenõutavaks muutumisest. 2007. a aprilli eest esitatud arve maksetähtaeg saabus 30. mail 2007 ja nõue muutus sissenõutavaks alates 1. juunist 2007. Kuna maksekäsu kiirmenetluse avaldus on esitatud 1. juunil 2010, ei ole hageja nõue aegunud.

Kohustuse täitmise järjekorda reguleerib VÕS § 88. Lõiked 1-7 reguleerivad olukorda, kui poolte vahel on mitu õigussuhet. Praegusel juhul tekkis iga esitatud arve alusel uus kohustus ning seega oli kostjal VÕS § 88 lg 1 alusel 2007. a augustis õigus määrata, kas tema poolt tasutud võlgnevus tuleb arvestada 2007. a mai, juuni või juuli arve katteks. Kostja esitatud maksekorraldustest ei nähtu, et kostja oleks kunagi viidanud, millise kuu eest ta soovib tasuda (tl 395-404). Hageja ei ole väitnud, et tema oleks määranud, millise kohustuse katteks on kostja maksed loetud. Seega pidi hageja lugema täidetuks esimesena sissenõutavaks muutunud kohustuse.

VÕS § 88 lg-d 8 ja 9 reguleerivad, millises järjekorras tuleb täita kohustused ühe õigussuhte raames. Nimetatud sätete kohaselt, kui võlgnik peab lisaks rahalisele põhikohustusele tasuma kulutusi ja intressi, loetakse, et täitmine on toimunud esmalt kulutuste, seejärel juba sissenõutavaks muutunud intressi ning lõpuks põhikohustuse katteks. Võlgnik ei või võlausaldaja nõusolekuta määrata kohustuse täitmiseks käesoleva paragrahvi lg-s 8 sätestatud erinevat järjekorda. VÕS § 113 lg 6 välistab intressilt (st ka viiviselt) viivise arvutamise ning kuna VÕS § 88 lg 8 on seaduses sätestatud võlausaldaja kaitseks viivise arvestamise keelu tasakaalustamiseks, tuleb VÕS § 88 lg 8 toodud intressi all mõista ka viivitusintressi.

KÜS § 7 lg 4 kohaselt võib korteriühistu juhatus nõuda majandamiskulude maksimisega viivitamisel korteriomanikult viivist kuni 0,07% maksmata jäänud summalt päevas iga viivitatud kalendripäeva eest majandamiskulude maksimise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast arvates. Korteriühistu põhikirja kohaselt on viivise määraks 0,5% tasumata summalt päevas (p 15.4, p 72). Kuna seadusest tuleneb viivise kõrgeim määr, mis on väiksem põhikirjas toodust, lähtus kohus seaduses toodud viivise määrast.

Maakohus võttis võla arvestamisel aluseks poolte esitatud arvete tabelid, arved, tasumise tabeli, kuna selle üle pooled ei vaidle. Maakohus arvestas võla arvutamisel, et 2007. a aprilli osas esitatud nõue ei ole aegunud, arvete maksetähtaeg on järgmise kuu viimane päev, viiviselt ei tohi VÕS § 113 lg 6 kohaselt arvestada viivist, esmalt tuleb lugeda tasutuks esimesena sissenõutavaks muutunud arved ning seejuures enne viivis ja seejärel sama arve põhivõlg. Maakohus esitas võla ja viivise arvestuse ning märkis, et hagejal on õigus nõuda kostjalt põhivõla 21 983 krooni 11 senti ja kuni

13. detsembrini 2010 viivise 4343 krooni 13 senti väljamõistmist. Hageja on määranud põhinõude suuruseks 23 150 krooni ja viivis sellelt kuni 13. detsembrini 2010 on 4262 krooni 55 senti. Kohus on seotud hageja nõude piiridega ning tasumisele ei saa määrata hageja nõutust suuremat viivist. Kohus pidas põhjendatuks hageja nõuet põhivõla 21 983 krooni 11 senti (1404 euro 98 senti), viivise 4262 krooni 55 senti (272 euro 43 senti) osas ja alates 14. detsembrist 2010 arvestatava viivise osas. Viivise vähendamise taotluse osas viitas maakohus VÕS § 113 lg-le 8 ja § 162 lg-le 1, leides, et korteriühistuseaduses sätestatu piires nõutav viivis ei saa olla ebamõistlikult suur. Samuti ei ole viivis ebamõistlikult suur, arvestades põhivõla ja viivise suurust ning asjaolu, et kostja on kõik maksed alates 2007. a aprillist tasunud hilinemisega. Viimase makse tegi kostja 9. novembril 2009. Maakohus leidis, et sellises olukorras ei ole kostja ükskõik milline majanduslik seisund maksete mittetasumise vabanduseks. Maakohus jättis viivise vähendamise taotluse rahuldamata.

Kostja taotluse kohta otsuse täitmise korra kindlaksmääramiseks viitas maakohus TsMS § 445 lg-le 1 ja märkis, et kostja palus määrata kohtuotsusega väljamõistetav summa tasumisele ositi 64 eurot kuus. Hageja oli nõus võla tasumisega ositi, kui kostja tasub 191 eurot 73 senti kuus. Kostja esitatud pensionitunnistuse koopia kohaselt on talle määratud töövõimetus 40% (tl 36-37). Nordea Panga väljavõtte kohaselt on kostja saanud igakuiselt pensioni 128 eurot 45 senti ja sotsiaaltoetust 33 eurot 75 senti (tl 412-413). Swedbank AS-i väljavõtte (tl 416-426) kohaselt on kostjale ülekandeid teinud Tarmo Kruusmaa, Heiki Veskioja, Sven Pikka ning arvele on pandud sularaha. Pangaväljavõtetest ei selgu, kui suured on tegelikult kostja sissetulekud. Nordea Panga väljavõttelt nähtub, et kostja arvelt võetakse pangasisese tehinguga kohustuse täitmiseks igakuiselt maha 33 eurot 75 senti ning umbes 125 eurot. Pangaväljavõtetest ei selgu, kui pikaajaline on kostja kohustus. Samas asus maakohus seisukohale, et pangale lepingu alusel maksete tegemist ei saa ilmingimata eelistada kohtuotsuse täitmisele. Kui kostja tasub pangale oma kohustuste katteks vähemalt 158 eurot 75 senti kuus, ei saa kohtuotsuse täitmise korraks määrata 64 eurot kuus. Kuna kostja ei ole kohtule esitanud piisavalt andmeid oma sissetuleku kohta, tuleb kostja taotlus otsuse täitmise korra kindlaksmääramiseks jätta rahuldamata.

4. Kostja esitas maakohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse, milles palub tühistada maakohtu otsuse osas, millega mõisteti temalt välja viivis 272 eurot 43 senti, ja teha uus otsus, millega mõista välja põhivõlg 958 eurot 53 senti ja viivis 233 eurot 33 senti.

Ringkonnakohtu lahend ja põhjendused

5. Tartu Ringkonnakohus keeldus 30. augusti 2011. a määrusega kostja apellatsioonkaebust menetlusse võtmast ja tagastas selle kostjale.

Ringkonnakohtu määruse kohaselt esitas hageja maakohtule varalise nõudega hagi, mille hind on vähem kui 2000 eurot, mistõttu on tegemist TsMS § 405 mõttes lihtmenetluse asjaga. TsMS § 637 lg 2¹ kohaselt võetakse apellatsioonkaebus TsMS § 405 lõikes 1 nimetatud asjas menetlusse üksnes juhul, kui maakohtu otsuses on antud luba edasikaebamiseks või kui maakohtu otsuse tegemisel on selgelt ebaõigesti kohaldatud materiaaõiguse normi või on selgelt rikutud menetlusõiguse normi või on selgelt ebaõigesti hinnatud tõendeid ja see võis oluliselt mõjutada lahendit. Ringkonnakohus

leidis, et tsiviilasjas ei esine aluseid, mille alusel saaks väita, et maakohus oleks selgelt ebaõigesti kohaldanud materiaal- või menetlusõiguse normi või selgelt ebaõigesti hinnanud tõendeid. Maakohus ei ole andnud luba otsuse edasikaebamiseks TsMS § 442 lg 10 alusel ning apellatsioonkaebuses toodud põhjendused ei anna alust lihtmenetluse korras tehtud otsuse peale edasi kaevata. Eeltoodust tulenevalt keeldus ringkonnakohus TsMS § 637 lg 2¹ alusel apellatsioonkaebust menetlusse võtmast.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

6. Kostja esitas ringkonnakohtu määruse peale määruskaebuse, paludes ringkonnakohtu määrus tühistada ja saata tsiviilasi ringkonnakohtule uueks läbivaatamiseks. Menetluskulud palus kostja jätta hageja kanda.

Määruskaebuse kohaselt taotles kostja TsÜS § 146 lg 1 alusel aegumise kohaldamist 2007. a aprillikuu arve suhtes hageja osutatud teenuste eest summas 837 krooni ja 10 senti (53 eurot 50 senti). Märgitud arve maksetähtpäev oli 30. mai 2007. Hageja esitas maksekäsu kiirmenetluse avalduse 1. juunil 2010. TsÜS § 146 lg 1 sätestab, et tehingust tuleneva nõude aegumistähtaeg on kolm aastat. Korterühistu ja tema liikmete vahelisi suhteid korteriühistu majandamisest tulenevalt tuleb käsitada lepingulise suhtena. Korterelamu korteriomandite omanikud korteriühistu liikmetena on kohustatud tasuma korteriühistu majandamiskulud ja muud maksed vastavalt korteriühistu põhikirjale ja korteriühistu üldkoosoleku otsustele. Korterühistu üldkoosoleku otsused kujutavad endast tehinguid. Lepingulistele kohustustele kohaldatakse aga TsÜS § 146 lg 1 alusel kolmeaastast aegumistähtaega. Hageja 2007. a aprillikuu arve alusel esitatud nõue tuleb lugeda aegunuks.

Toimikus olevate tõenditega on vastuolus maakohtu seisukoht, et kostja esitatud maksekorraldustest ei nähtu, millise kohustuse katteks on maksed tehtud. Kostja on mitme maksekorralduse selgitusena määranud tasutavad summad just kommunaalteenustega seotud kulutuste katteks, sh tl-del 395, 396, 397, 398 ja 404 olevatel maksekorraldustel. VÕS § 88 lg-st 1 tulenevalt tulnuks arvestada kostja poolt hagejale tasutud summa arvetelt nähtuvate kommunaalmaksete, mitte aga viivise katteks. VÕS § 88 lg-s 8 nimetatud intressi ei saa võrdsustada VÕS § 113 lg-s 1 nimetatud viivitusintressiga (viivisega).

Ekslik on maakohtu järeldus, et kuna viivist on arvutatud KÜS-s sätestatud määras, ei ole viivise vähendamine võimalik. Kui on tegemist füüsilise isikuga (n-õ eraisikuga), tuleb majandusliku seisundi hindamisel arvesse võtta igakuiseid sissetulekuid. Kohus ei ole viivise vähendamise taotluse lahendamisel hinnanud poolte majanduslikku seisundit. Arvestades hageja pahausksuset käitumist ning hageja kui võlausaldaja vastuvõtuviivitust (s.o hageja poolt VÕS § 88 lg 8 ebaõige rakendamine, mille kohaselt arvestati tasutuks kõigepealt viivis), oleks tulnud viivist vähendada.

Maakohus ei analüüsinud kõiki kostja esitatud tõendeid kostja varalise olukorra kohta. Kostja esitas maakohtu istungil (tl 393) kohtule AS-iga Nordea Pank sõlmitud 30-aastase maksegraafikuga kodulaenulepingu, millest oleks nähtunud varaliste kohustuste suurus ning kestvus. Maakohus keeldus nimetatud tõendi vastuvõtmisest, pidades seda asjakohatuks. Kohtul oli võimalus tuvastada kostja sissetulekud kohtule esitatud pangakontode väljavõtete alusel (tl 416-426).

Maakohus väljus nõude piiridest. Kostja taotles maakohtult TsMS § 445 lg 1 alusel otsuse täitmise

viisi kindlaksmääramist, soovides väljamõistetava summa tasumist 64 euro suuruste kuumaksetena. Hageja oli nõus võla tasumisega ositi, kui tasumisele kuuluva summa suuruseks olnuks 191 eurot 73 senti kuus (tl 393 pöördel). Olukorras, kus nii hageja kui ka kostja olid nõustunud ositi tasumisega, puudus kohtul tulenevalt TsMS §-st 439 õigus jätta vastavasisuline taotlus rahuldamata. Kohtu otsustusõigus selles küsimuses oli piiratud ning sai seisneda vaid igakuiste maksete suuruse määramises 64 euro ning 191 euro 73 senti vahemikus.

7. Hageja vaidleb kostja määruskaebusele vastu, paludes jätta see rahuldamata.

KOLLEEGIUMI SEISUKOHT

8. Kolleegium leiab, et ringkonnakohtu määrus tuleb TsMS § 701 lg 3 esimese ja teise lause alusel tühistada ning kostja apellatsioonkaebus tuleb saata ringkonnakohtule menetlusse võtmise otsustamiseks. Määruskaebus tuleb rahuldada.

9. Maakohus on lahendanud asja lihtmenetluses TsMS § 405 lg 1 esimese lause mõttes.

Lihtmenetluses esitatud kaebust ei pea ringkonnakohus TsMS § 637 lg 2¹ alusel menetlema, kui maakohus ei ole andnud luba edasikaebamiseks ega ole otsuse tegemisel selgelt ebaõigesti kohaldanud materiaalõiguse normi, selgelt rikkunud menetlusõiguse normi või selgelt ebaõigesti hinnanud tõendeid või kui see ei võinud oluliselt mõjutada lahendit.

Kolleegium leiab, et ringkonnakohus on põhjendamatult TsMS § 637 lg 2¹ alusel keeldunud apellatsioonkaebuse menetlemisest. Maakohus, kohaldades aegumise osas TsÜS § 149, on otsuses selgelt ebaõigesti kohaldanud materiaalõiguse normi.

10. Kostja tugineb muu hulgas sellele, et maakohus oleks 2007. a aprillikuu arve suhtes pidanud kohaldama TsÜS § 146 lg-s 1 sätestatud tehingust tuleneva nõude aegumistähtaega, kuna korteriühistu ja tema liikmete vahelisi suhteid korteriühistu majandamisest tulenevalt tuleb käsitada lepingulise suhtena. Kostja ei nõustu sellega, et maakohus kohaldas aegumise osas TsÜS §-s 149 sätestatud seadusest tulenevat nõude aegumistähtaega.

11. TsÜS § 149 kohaselt on seadusest tuleneva nõude aegumistähtaeg kümme aastat selle nõude sissenõutavaks muutumisest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Tehingust tuleneva nõude aegumistähtaega reguleerib TsÜS § 146 lg 1, mille kohaselt on tehingust tuleneva nõude aegumistähtaeg kolm aastat. Kolleegium nõustub kostjaga, et korteriühistu ja tema liikmete vahelisi suhteid korteriühistu majandamisest tulenevalt tuleb käsitada tehingulise suhtena. Seega on väär maakohu poolt aegumisele seadusest tuleneva nõude aegumistähtaega - kümme aastat - kohaldamine. Samas ei ole praegusel juhul õige ka TsÜS § 146 kohaldamine. Majandamiskulud korteriühistuseaduse (KÜS) § 15¹ mõttes kujutavad endast korduvaid/periodilisi kohustusi. Korteriühistu põhikirjaga on praegusel juhul lepitud kokku ühiste kulude jaotamises selliselt, et korteriühistu liikmed peavad tasuma kulude eest periodiliselt (iga kuu) (hageja põhikirja p-d 70 ja 71). Kuivõrd kulude eest tasumise kohustus on periodiline kohustus, tuleb nõuete aegumise osas kohaldada TsÜS § 154, mis reguleerib korduvate kohustuste täitmisele suunatud nõude aegumist. TsÜS § 154 kohaselt on korduvate kohustuste või ülalpidamiskohustuse täitmise nõude

aegumistähtaeg, olenemata sellest, milline on nõude õiguslik alus, kolm aastat iga üksiku kohustuse jaoks. Aegumistähtaeg algab selle kalendriaasta lõppemisest, mil kohustusele vastav nõue muutub sissenõutavaks. Eelnevat arvestades tuleb ringkonnakohtu määrus tühistada ja saata kostja apellatsioonkaebus ringkonnakohtule menetlusse võtmise otsustamiseks.

12. Kostja väited VÕS § 88 väära kohaldamise kohta ei ole kolleegiumi arvates põhjendatud. VÕS § 88 lg 6 p 1 kohaselt, kui võlgnik ega võlausaldaja ei ole määranud, millise kohustuse täitmiseks raha, esemed või teenus arvestatakse, loetakse täidetuks esimeses järjekorras esimesena sissenõutavaks muutunud kohustus. Kolleegium nõustub maakohtuga, et kostja ei ole praegusel juhul määranud, mis kuude eest ta summasid tasus (maksed selgitusse on märgitud vaid "komm.maksud, võlg"). Ka hageja ei ole väitnud, et tema oleks määranud, millise kohustuse katteks on kostja maksed loetud. Maakohus on õigesti lähtunud praegusel juhul VÕS § 88 lg-s 6 sätestatud järjekorrast, lugedes täidetuks esimeses järjekorras esimesena sissenõutavaks muutunud kohustuse. VÕS § 88 lg 8 kohaselt, kui võlgnik peab lisaks rahalisele põhikohustusele tasuma kulutusi ja intressi, loetakse, et täitmine on toimunud esmalt kulutuste, seejärel juba sissenõutavaks muutunud intressi ning lõpuks põhikohustuse katteks. Maakohus on õigesti leidnud, et intress VÕS § 88 lg 8 tähenduses tähendab ka viivist (viivitusintressi) (vt Riigikohtu 4. jaanuari 2012. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-138-11, p 11).

13. Kolleegium leiab, et kuna kostja kaebus on osaliselt põhjendatud, tuleb ringkonnakohtul apellatsioonkaebuse menetlusse võtmisel see tervikuna läbi vaadata (sh hinnata apellatsioonkaebuses esitatud väiteid, mis puudutavad viivise vähendamist ja otsuse täitmise korra kindlaksmääramist).

14. Menetluskulud jäävad TsMS § 173 lg 3 teise lause alusel ringkonnakohtu otsustada, lähtudes asja lahendamise tulemusest.

15. Tasutud kautsjon tuleb TsMS § 149 lg 4 esimese lause alusel määruskaebuse rahuldamise tõttu tagastada. TsMS § 149 lg 8 järgi tagastatakse kautsjon avalduse lahendanud kohtu määruse alusel menetlusosalisele, kes selle tasus või kelle eest see tasuti, või tema korraldusel muule isikule. Praegusel juhul on Allan Veschioja tasunud kautsjoni kostja eest. Kostja on kooskõlas TsMS § 149 lg-iga 8 teatanud Riigikohtule, et tasutud kautsjon tuleb tagastada Allan Veschioja arvelduskontole.

Villu Kõve, Ants Kull, Jaak Luik